Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 82 (8.972) * 1997 йил 18 июль, жума * Сотувда эркин нархда

ЖЎҚОРҒИ КЕНГЕС СЕССИЯСИ

17 июль куни Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Унда Жўқорғи Кенгес депутатлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вазирликлари раҳбарлари, Қорақалпоғистондан сайланган Ўзбекистон Олий Мажлиси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, қўмиталари, уюшмалари, идора ва ташкилотлари раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Сессияни Жўқорғи Кенгес Раисининг ўринбосари Р. Йўлдошев очди. Сессияда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. У.Аширбеков бошқа ишга ўтиши муносабати билан ўз аризасига кўра Жўқорғи Кенгес Раиси вазифасидан озод этилди. Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари лавозимида ишлаб келаётган Темур Камоловни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раислигига тавсия этди. Депутатлар Т. Камолов номзодини атрофлича муҳокама қилгандан сўнг, уни Қорақалпоғистон Республикаси Конституциясига биноан ёпиқ овоз бериш йўли билан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси этиб сайладилар.

Сессия Т. Камоловни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси этиб тасдиқлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Сессия қатнашчилари давлатимиз раҳбари Ислом Каримов нутқида баён этилган тавсиялар, ислоҳотларни чуқурлаштириш борасидаги вазифаларни бажариш юзасидан махсус қарор қабул қилдилар.

Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов, Б. Ғуломов қатнашди.

(ЎзА).

СУРАТДА:* *сессия пайти.

С. ЗУФАРОВ
олган сурат.

ЯНГИЧА ТАФАККУР – ЗАМОН ТАЛАБИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЖЎҚОРҒИ КЕНГЕСИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ СЕССИЯСИДАГИ НУТҚИ

Муҳтарам депутатлар!
Азиз қардошлар!
Қадрли дўстлар!

Авваламбор, бу кўҳна заминда сизлар билан кўришиб турганимиздан ғоятда хурсандман. Бугун биз муштарак тақдиримизни, ёруғ истиқболимиз ва равнақимизни бунёд этишдек масъулиятли бир даврни бошдан кечираяпмиз.

Қорақалпоқ халқи қадимий ва бой тарихга эга. Унинг миллий маданияти, жозибали санъати, мумтоз адабиёти, қадриятлари, удум ва анъаналари оламга машҳурдир.

Мустақиллик туфайли қорақалпоқ халқи жуда кўп қадриятларини қайта тиклаш имкониятига эга бўлди. Адолат ва тенглик, озодлик ва эрк учун курашган Ерназар Олакўз, Оллоёр Дўстназаров сингари халқ қаҳрамонларининг -- жасоратли, ўт юракли қорақалпоқ фарзандларининг орзу-армонлари амалга ошди.

Миллий маданият ва маънавиятнинг қарор топишига, қорақалпоқ халқининг классик шоирлари Бердақ, Ажиниёз боболар ижодий меросларининг тўла тикланишига, азиз хотираларининг улуғланишига йўл очиб берди.

Бугунги кунда Ибройим Юсупов, Тўлепберген Қаипбергенов, Тиловберген Жумамуратов каби қорақалпоқ ёзувчи ва шоирларининг асарлари халқларимиз маънавий хазинасидан муносиб жой олди.

Собир Камолов, раҳматли Чаржау Абдиров каби йирик олимлар Ўзбекистон фани ривожига жуда катта ҳисса қўшдилар.

Мамлакатимизда олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда кўп миллатли Қорақалпоғистон халқининг, ана шу мўътабар юрт кишиларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Кейинги йилларда Қорақалпоғистонда аҳоли турмуш шароитини яхшилаш, туб иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида қатор ижобий натижаларга эришилди. Энг аввало, элда тинчлик ва барқарорлик мустаҳкамланди. Ҳамжиҳатлик билан юрт истиқболи йўлида меҳнат қилишга шароит яратилди.

Республикада мулкчиликнинг янги шакллари пайдо бўлмоқда. Ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасида нодавлат секторнинг ҳиссаси ошиб бормоқда. Айни пайтда саноат, қишлоқ хўжалиги ва савдода бу кўрсаткич 80-90 фоизни ташкил этмоқда.

Қисқа вақт ичида **газ ва газ конденсати ишлаб чиқариш, кабель заводлари, «Элтекс» ва «Катекс» комплекслари, Туямўйин -- Нукус -- Тахтакўпир сув тармоғи** ва бошқа бир қатор иншоотлар ишга туширилди. Мармар, тиббий бинт ва спирт ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш 40 фоиздан 59 фоизга етди. Қишлоқларда бу кўрсаткич икки бараварга оширилиб, қўшимча 300 мингга яқин қишлоқ аҳолиси тоза ичимлик суви билан таъминланди.

Табиий газ билан таъминлаш эса 83 фоизга етказилди. Қўнғирот автомобиль йўли ҳамда Навоий -- Учқудуқ -- Нукус темир йўлининг қурилиши қўшни давлатларга чиқиш имконини кенгайтиради.

Марказий Осиёда ягона Қўнғирот сода заводи қурилиши жадал суръатларда олиб борилмоқда. Бу корхона ва иншоотлар, шубҳасиз, мамлакатимиз, хусусан, Қорақалпоғистоннинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида муҳим ўрин эгаллайди. Заводнинг биринчи навбатида **400 минг тонна** табиий туз, иккинчи навбатида **115 минг тонна** кальцийли, **50 минг тонна** каустик сода ишлаб чиқарилади. У тўла ишга тушгач, **2500 киши** иш билан таъминланади, **5000 киши** яшайдиган шаҳарча барпо этилади. 2000 йилда тўлиқ ишга тушириш мўлжалланган мазкур заводнинг нархи **600 миллион** Америка долларини ташкил этади.

Республикада ана шундай кенг миқёсдаги ишлар олиб борилмоқда. Бироқ мавжуд имкониятлар, интеллектуал, илмий-техник ва бошқа омилларни ҳисобга олсак, **амалга оширилаётган ишлар етарли эмаслиги яққол кўзга ташланади.**

Вужудга келган бугунги вазият ҳаммамизнинг чуқурроқ, жиддийроқ ўйлашимизни тақазо этмоқда. Нима учун республиканинг ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, халқнинг турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида қабул қилинган ҳукумат қарорлари ўз самарасини бермаяпти? Нима учун халқнинг аҳволи яхшиланмаяпти?

Бу каби қатор саволларни таҳлил этиб, Сиз, халқ депутатлари билан биргаликда жавоб излашимиз лозим.

Ўтган йили асосий ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичлар 1995 йилдагига нисбатан кескин пасайиб кетди. Жумладан, **миллий даромад 16 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш 22 фоизга, аҳоли жон бошига халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш 6 фоизга камайди.**

1996 йилда мавжуд саноат корхоналарининг 20 фоизи ишлаб чиқариш ҳажмини қарийб 550 миллион сўмга камайтириб юборди. Бундан ташқари, сифати пастлиги, харидорлар талабига жавоб бермагани сабабли, бир миллиард 129 миллион сўмлик маҳсулот омборларда йиғилиб қолган.

Бугунги кунда Қорақалпоғистон Республикаси халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш бўйича мамлакатда энг охирги ўринни эгаллайди. **Тахтакўпир, Бўзатов, Нукус, Шуманай, Кегайли туманларида аҳоли жон бошига ишлаб чиқарилган маҳсулот 20-30 сўмни ташкил этади, холос.**

«Катекс» ва **«Элтекс»** ҳиссадорлик жамиятларининг янги ишга туширилган қувватларидан 35-40 фоиз фойдаланилмоқда.

Давлатимизда мулк шакли ўзгариб, ҳақиқий мулк эгалари пайдо бўлди. Меҳнаткашлар ҳиссадорлик жамиятларига бирлашиб, қўшимча даромад олмоқдалар. Қорақалпоғистонда эса бу ишлар хўжакўрсинга амалга оширилганлиги сабабли натижа бермаяпти.

Корхоналарнинг номи ўзгаргани билан иш услуби эскилигича қолган. Уларда қимматли қоғозлар чиқарилмаган, ҳиссадорларга сертификатлар берилмаган. **«Хўжайлигўшт», «Кегейлиагрохимсервис», «Нукуснон», «Оролсервис»** ва яна кўпчилик ҳиссадорлик жамиятлари ташкил қилинганидан бери, ўзлари фойда олганига қарамай, ҳиссадорларга дивидендлар тўланмаган.

Устав фондида белгиланган акцияларнинг атиги 6 фоизи сотилган. Ҳиссадорлик жамиятларининг иккинчи эмиссиясини очиш тўғрисида дастурлар ишлаб чиқиш бўйича мутлақо иш қилинмаган.

1996 йилда хусусийлаштирилган объектларда маблағ тушуми бўйича топшириқлар бажарилмаган. Хусусийлаштирилган объектлар ер майдонларини сотиш 42 фоизга, ер участкаларини «Кимошди» савдоси ва танлов орқали сотиш бор-йўғи 6 фоизга бажарилган. **Соҳа раҳбарлари ҳалигача давлат сиёсатининг бу муҳим йўналишини англаб ололмаганлар.**

Қорақалпоғистонда эмиссия, дебитор ва кредитор қарзлари миқдорини камайтириш, бюджетга муддатида тўланмаган қарзларни қисқартириш, нақд пул тушумини таъминлаш каби масалаларни ҳал этиш йўлларини қидириб топиш ўрнига, **марказдан қўшимча маблағ берилмаётганини баҳона қилиш одат тусига кирган.** Шунга қарамай, мамлакат ҳукумати қорақалпоғистонликларни пенсия ва нафақа билан тўла таъминлаб келмоқда.

Нақд пул назорати, унинг айланиши эътибордан четда турибди. Асосий савдо тармоқларида нақд пул тушуми пастлигича қолмоқда. 1996 йил давомида ғайриқонуний ҳаракатлар, камомад ва ўғирликлар оқибатида етказилган зарар миқдори 40 миллион сўмдан ошиб кетди. Бироқ айбдор шахслардан етказилган зарарнинг бор-йўғи 15 фоизи ундирилган, холос.

Нақд пул тушумини таъминлайдиган муҳим соҳаларга етарли эътибор берилмаяпти. Аҳолига хизмат кўрсатиш даражаси паст. Хизмат маданияти ва турлари талаб даражасида эмас.

Қорақалпоғистонда меҳнатга лаёқатли аҳолининг асосий қисми қишлоқда истиқомат қилади. Шундай экан, аҳолининг тақдири, турмуш даражаси қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотларнинг қай йўсинда амалга оширилишига боғлиқ.

Оролбўйи минтақасининг, айниқса, Қорақалпоғистоннинг табиий шароити мураккаб. **Бу ерда сув тақчил, ёз жазирама иссиқ, қиш совуқ келади. Тупроқ ўта шўрланган. Бу ерда деҳқончилик икки-уч баравар кўп меҳнатни талаб этади. Ана шу жиҳатдан қараганда, қорақалпоғистонлик деҳқонларнинг меҳнатини алоҳида тақдирлаш керак.**

Афсуски, бугун Қорақалпоғистонда қишлоқ хўжалиги соҳасида инқирозли вазият вужудга келган. Суғори-

(Давоми 2-бетда).

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Бугун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарга банк хизматини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди.

● Қашқадарё вилояти ғаллакорлари қабул пунктларига 317 минг тонна, Фарғона вилояти ғаллакорлари 215 минг тонна дон етказиб бериб, давлат буюртмасини бажардилар.

● Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси, «Маҳалла» ҳамда «Соғлом авлод учун» жамғармалари Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китоби бўйича конференция ўтказдилар.

● Андижон шаҳрида шоир Чўлпон хиёбони, уй-музейи ва унга ҳайкал барпо этилмоқда.

● Шу кунлардаги жазирама сўнгги юз йил давомида энг юқори бўлган даражага яқинлашмоқда. Мутахассислар маълумотига кўра ана шу бир аср давомида энг юқори ҳарорат 1976 йилнинг 17 июлида 41,9 даражада қайд қилинган.

ЖАҲОНДА

● МДҲ ижроия котиби Иван Коротченя баёнотига кўра, Ҳамдўстлик мамлакатлари давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашувини октябрь ойида Кишиневда ўтказиш мўлжалланяпти.

● Сўнгги беш йил давомида Афғонистонда дарбадар бўлган тожик қочоқларининг биринчи гуруҳи ватанига қайтиб келди. Бугун ва эртага Тожикистонда ҳукумат қўшинлари ҳамда Бирлашган тожик мухолифатчилари қуролли бўлинмалари ҳарбий асирлари айирбошланади.

● Дастлабки маълумотларга қараганда якшанба куни Ҳиндистонда бўлиб ўтган президент сайловларида 77 ёшли Кочери Романа Нароянан ғалаба қозонган. У Ҳиндистон вице-президенти лавозимини эгаллаб турган эди. Мамлакат Конституциясига мувофиқ президент 5 йиллик муддатга сайланади.

● Югославия иттифоқ парламенти иккала палатасининг қўшма мажлисида 55 ёшли Слободан Милошевич Сербия ва Черногорияни бирлаштирувчи ушбу иттифоқ давлатининг президенти этиб сайланди. У 1989 йилдан бери Сербия президенти лавозимини эгаллаб келаётган эди.

● Россия Бош вазири Виктор Черномирдиннинг Бельгияга ташрифи ниҳоясига етди. У бу ерда Бельгия ҳамда Европа Иттифоқи раҳбарияти билан савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш юзасидан музокаралар ўтказди.

● Бугун Албаниядан шу мамлакатда бошланган тартибсизликлардан сўнг киритилган халқаро тинчликни сақлаш кучларини олиб чиқиб кетиш бошланади. Бу кучларнинг асосий қисмини Италия аскар ва зобитлари ташкил этади.

● Бугун Чехия, Польша ва Венгрия ташқи ишлар вазирлари НАТОга аъзо бўлиш билан боғлиқ масалаларни муҳокама этадилар. Маълумки, Испаниянинг Мадрид шаҳрида бўлиб ўтган НАТОга аъзо давлат ва ҳукумат раҳбарларининг олий даражадаги учрашувида ана шу уч мамлакат мазкур ҳарбий блокка аъзо қилиб олиниши тўғрисида қарор қабул қилинган эди.

● «Толибон» ҳаракатига қарши коалиция вакиллари улар Кобулни қўлга олгунларига қадар ўз ҳукуматлари жойлашадиган қароргоҳ Мозори Шариф шаҳри бўлишини маълум қилдилар.

● Таътилни давом эттираётган Россия Президенти Борис Ельцин бугун Карелиядан Самара яқинидаги «Волга қояси» санаторийсига келади. Бу ерда у яна икки ҳафта давомида дам олади.

● Европа комиссияси 5 давлат — Польша, Венгрия, Чехия, Словения ва Эстонияни Европа Иттифоқига аъзо қилиб олишни тавсия этди. Европа Иттифоқига бундан илгарироқ Кипрни ҳам аъзо қилиб олиш тўғрисида қарор қабул қилинган эди.

● Кеча Бокуга Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича ташкилотнинг Тоғли Қорабоғ бўйича Минск гуруҳи ҳамраислари келди. АҚШ, Франция ва Россия вакилларидан иборат бу ҳамраислар Озарбайжон билан Арманистон раҳбарлари билан Тоғли Қорабоғ можаросини ҳал этиш учун музокаралар олиб борадилар.

● Бугун Польшада сув тошқини оқибатида ҳалок бўлганлар хотираси учун мотам куни эълон қилинди. Сўнгги маълумотларга қараганда сурункали жала туфайли Висла ва Одер дарёларининг тошиши 50 нафарга яқин кишининг ҳаётига зомин бўлди. Ҳозирги пайтда Польша 49 та вилоятининг 23 таси сув остида қолган. Мутахассислар мамлакатда ҳали жала яна давом этишини билдирмоқдалар.

● Томск алоқа ҳарбий билим юрти ётоқхонаси номаълум сабабларга кўра қулаб тушиши оқибатида 11 киши ҳалок бўлди, 43 киши жароҳатлар олди.

Футбол

«НЕФТЧИ» МАҒЛУБИЯТГА УЧРАДИ

КЕЧА бўлиб ўтган олий лига ўйинларининг 16-тур доирасида «Пахтакор» тўрт карра мамлакат чемпиони бўлган «Нефтчи» жамоасини қабул қилди.

25-дақиқада «Пахтакор»нинг тезкор ҳужумчиси Дилмурод Назаров қулай узатилган тўпни боши билан дарвозага йўллаб ҳисобни очди. Иккинчи тўпни эса 37-дақиқада Андрей Акопянц киритди.

70-дақиқада кўпгина саъй-ҳаракатлардан сўнг ниҳоят Равшан Бозоров («Нефтчи») мезбонлар дарвозасини ишғол қилиб, ҳисобни қисқартирди. Шундай қилиб, «Пахтакор» 2:1 ҳисобида ғалаба қозонди.

16-турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди:

«Янгиер» — «Афросиёб» — 3:1, «Чилонзор» — «Сўғдиёна» — 4:0, «Дўстлик» — «Трактор» — 2:2, «Зарафшон» — «Хоразм» — 3:1, «Атласчи» — «Косонсой» — 1:0, «Навбаҳор» — «Бухоро» — 6:1, «Насаф» — МҲСК — 2:4, «Андижон» — «Сурхон» — 5:1.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

ЯНГИЧА ТАФАККУР – ЗАМОН ТАЛАБИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

ладиган ерлардан фойдаланиш даражаси паст. Ирригация ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланмаслик, уруғчиликка аҳамият бермаслик, деҳқончилик соҳасида янги иш услубларини жорий этмаслик натижасида **кейинги уч йил давомида давлатга 116 минг тонна пахта, 282 минг тонна шоли кам сотилган.**

1993 йилга нисбатан пахта ҳосилдорлиги 7,4 центнерга, шоли 13 центнерга, картошка, мева-сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштириш 4-5 бараварга камайиб кетган. Кегайли туманида пахта ҳосилдорлиги 8 центнерга ҳам етмаганини қандай баҳолаш мумкин? Бу ҳол давом этса, эртанги кунимиз қандай бўлади? Кўпайиб бораётган аҳолини нима ва ким ҳисобидан боқамиз?

Қорақалпоғистон замини шоликорлик учун қулай ҳисобланади. Мамлакатимиз аҳолисини гуруч билан таъминлашда бу ўлка муҳим ўринни эгаллайди. Бироқ ўтган йили давлатга шоли сотиш режаси 57 фоиз бажарилди. Ҳосилдорлик 22 центнерни ташкил этди. Кегайли, Чимбой, Хўжайли ва Қораўзак туманларида эса 15-18 центнерга тўғри келди.

Ўтган йили 58 минг гектар майдонга буғдой ўз вақтида ва сифатли экилмади. Оқибатда мавжуд майдоннинг 40 фоизида ҳосил униб чиқмади. Қолганидан ҳам 5 центнердан ҳосил олинди, холос. Бу йилги аҳвол ҳам кўнгилдагидек эмаслиги аён бўлиб қолмоқда.

Бу ҳолатлар фақат ишга совуққонлик билан қараш, лоқайдлик, боқимандалик иллатлари туфайли юз бермоқда.

Суғориладиган ерлардан оқилона ва унумли фойдаланиш масаласи ечилмаяпти. Қорақалпоғистонда кейинги уч йил мобайнида ўртача 40-50 минг гектар ер экилмай қолмоқда. Ер майдонларининг 45 фоизи кучли ва ўрта шўрлантириб юборилган. Зовурларни тозалаш икки-уч баравар камайиб кетган.

Ўтган йили бутун Ўзбекистон бўйича шу мақсадларга ажратилган маблағнинг тахминан 30 фоизи Қорақалпоғистонга берилди. Лекин бунинг натижаси қани?

Ер -- элимизнинг асосий бойлиги, иқтисодимиз ўзаги, тирикчилигимиз манбаи! Ерни топташ, тупроқни эъзозламаслик биз, Шарқ халқларининг анъаналарига зид. Нега биз бундай қутлуғ удумларни унутаяпмиз?

Деҳқончиликдаги муваффақият, аввало, уруғ танлашдан бошланади. Афсуски, Қорақалпоғистонда уруғчилик билан шуғулланадиган хўжаликлар бармоқ билан санарли даражада. Ваҳоланки, ҳар бир жойнинг табиий иқлимига, ер шароитига мослаштирилган уруғ заҳирасини тайёрлаш муҳим аҳамиятга эга. Нима, Қорақалпоғистон шароитига, иқлимига мос уруғни ҳам бошқа вилоятлар тайёрлаб бериши керакми? Бундай вазиятни қандай изоҳлаш мумкин?

Ташкил қилинган машина-трактор паркларининг фаолияти талабга жавоб бермайди. Улар хўжаликларга хизмат қилаётгани учун, яъни ер ҳайдаб бергани учун 43 фоиз, дон ўриб бергани учун 23 фоиз, бошқача қилиб айтганда, ноқонуний йўл билан қўшимча, устама ҳақ олаётгани аниқланди.

Машина-трактор парклари шу йил май-июль ойларининг ўзида хизмат ҳақини ошириб кўрсатиш ҳисобига, аниқроғи, қип-қизил ғирромлик эвазига 57 миллион сўм ишлаб олган. Беруний, Кегайли, Хўжайли туманларида кенг тарқалган бу иллатни қандай баҳоласа бўлади?

Биринчидан, бу -- шусиз ҳам молиявий ночор аҳволда қолган хўжаликларни талаш, деҳқонларнинг, уларнинг бола-чақасининг ҳақига хиёнат қилиш.

Иккинчидан, бу -- биз амалда татбиқ этаётган янги техника ва технологияларни жорий қилиш сиёсатини обрўсизлантириш, қадрсизлантиришдир.

Деҳқон-фермер хўжаликларини ташкил этиш бўйича Элликқалъа туманида етарли тажриба тўпланди. Туманда деҳқонларга ер, ишлаб чиқариш воситалари ва етиштирилган маҳсулотларга эгалик қилиш имконини бериш мақсадида мавжуд 14 та жамоа хўжаликлари деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасига айлантирилган эди. Деҳқонларга мерос қилиб қолдириш ҳуқуқи билан ерлар узоқ муддатга ижарага берилди. Ана шу тажрибани маъқуллаб, Ўзбекистон ҳукумати махсус қарор ҳам қабул қилган эди. Хўжалик юритишнинг бу янги усули вилоятларда яхши натижа берди. Лекин, минг афсуски, Қорақалпоғистоннинг ўзида ана шу тажрибани оммалаштиришга мутлақо эътибор берилмаяпти.

Қорақалпоғистонда чорвачилик салмоқли ўринни эгаллайди. Бироқ бу соҳадаги ислоҳотлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Натижада уч йил ичида қорамоллар ва қўй-эчкилар сони кескин камайиб кетган. Шу сабабли гўшт ва сут етиштириш 40-45 фоизга пасайди.

Хусусийлаштирилган фермер хўжаликлари 1996 йилни 71 миллион сўм зарар билан якунлаган, кредитор қарзлари эса 248 миллион сўмга етган.

Мулк эгалари ўз ҳақ-ҳуқуқларини билмайдилар. Фермер хўжаликларида берилган ердан унумли фойдаланмаслик, ҳисоботларда қўшиб ёзиш, чорва молларини талон-торож қилиш ҳоллари мавжуд.

Республикада 45 минг бош қорамолга мўлжалланган бўрдоқичилик комплекслари бор. Уларнинг бор-йўғи 20 фоизидан фойдаланилаётганини қандай тушуниш мумкин? Катта маблағлар ҳисобига қурилган бу комплекслар ташландиқ ҳолга келиб қолган.

Қани, айтинглар, барака топгурлар! Қишлоқ хўжалиги соҳасида бундай ночор, ачинарли, ҳеч чидаб бўлмайдиган аҳвол биринчи навбатда Қорақалпоғистон раҳбарларини, мутасадди амалдорларни ташвишга солиши керакми, йўқми?

Умуман, Қорақалпоғистон иқтисодиётидаги бугунги аҳвол Вазирлар Кенгаши (раис С. Авезматов), унинг бўлинмалари ва вазирликлари иш фаолияти замон талабидан орқада эканлигини кўрсатади. Раҳбарларда талабчанлик, фидойилик, ташаббускорлик ва тадбиркорлик етишмайди.

Оддий бир ҳақиқат бор -- буни барчамиз чуқур англаб олишимиз даркор: қандай ишласак, шундай яшаймиз. Ҳеч ким четдан келиб, мушкулимизни осон, рўзғоримизни бут қилиб бермайди. Нимагаки эришсак, фақат ўз кучимиз, меҳнатимиз ва салоҳиятимиз билан эришамиз.

Ҳурматли депутатлар!

1997 йилни биз Инсон манфаатлари йили, деб эълон қилдик. Шу мақсадлар йўлида кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Лекин эҳтиёжларни қондириш, аввалambор, иқтисодиётнинг барқарорлиги ва корхоналарда ишлаётган одамларнинг даромадига боғлиқ. Қорақалпоғистон иқтисодиётидаги қолоқлик сўзсиз аҳоли турмуш даражасига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Гап инсон манфаатлари тўғрисида кетганда, мен Орол денгизининг қуриши билан боғлиқ экологик вазият тўғрисида гапирмай ўта олмайман. **Шу ўринда биргина Мўйноқ тумани ва унинг атрофидаги ҳудудларда вужудга келган вазият тўғрисида тўхталмоқчиман.**

Кейинги икки йилда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 70 фоизга, қурилиш кўлами 2 бараварга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш 3 бараварга камайиб кетган.

Шаҳардаги ижтимоий-иқтисодий аҳвол ачинарли даражада. Аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаби тўла қондирилмаяпти.

Туман марказий шифохонасида врачлар етишмайди, биноси таъмирга муҳтож, дори-дармонлар билан атиги 25 фоиз таъминланмоқда. Бундай шароит, бундай вазият ҳаммамиздан қатъий, ҳеч чўзиб бўлмайдиган чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этади. Агар бу ҳудудни сақлаш керак бўлса, уни **ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурини** ишлаб чиқишимиз керак. Бу -- бизнинг бурчимиз.

Барчангизга маълум, Марказий Осиё давлатлари иштирокида Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича Давлатлараро кенгаш тузилди. Бу Кенгаш халқаро молиявий тузилмалар ҳамкорлигида Оролбўйи аҳолиси саломатлигини ҳимоя қилиш, уни тоза ичимлик суви билан таъминлаш ва бошқа йўналишлар бўйича муҳим лойиҳалар ишлаб чиқиб, амалга оширмоқда.

Мамлакат ҳукумати ҳам бу масалаларда Қорақалпоғистон Республикасини ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда, 1996 йили ушбу мақсадлар учун 10 миллиард сўм маблағ ажратилди. Бу Қорақалпоғистон миллий даромадининг 55 фоизини ташкил қилади. Бундан ташқари, Қорақалпоғистонга берилаётган молиявий ёрдам миқдори 1994 йилга нисбатан 18 баробар кўпайди.

Сиз, халқ ноибларига маълумот беришим керак. **Бугунги кунда Ўзбекистон марказий бюджетидан Қорақалпоғистонга берилаётган субвенция, яъни молиявий ёрдам миқдори 9 миллиарддан ошиқ сўмни, ёки бутун Қорақалпоғистон бюджети харажатларининг 75 фоизини ташкил этмоқда.**

Республика раҳбарияти ана шу рақамларни жиддий таҳлил қилиши, ўлкани боқимандалик ҳолатидан олиб чиқиш йўлларини ахтариши, топиши зарурми, йўқми?

Ҳурматли депутатлар!

Инсоннинг ижтимоий-иқтисодий манфаати, маданий ва маънавий, ақлий лаёқатини рўёбга чиқариш учун шарт-шароит яратиш, ҳуқуқини ва ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш бугунги куннинг устувор масаласидир.

Афсуски, Қорақалпоғистонда аҳолини кундалик эҳтиёж моллари билан таъминлаш, уларга тиббий, маиший, маданий хизмат кўрсатиш кўнгилдагидай эмас. Буни нималарда кўриш мумкин?

Биринчидан: Қорақалпоғистонда тўлиқ имконият бўлгани ҳолда, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш йилдан-йилга камайиб бормоқда. Биргина 1996 йилда четдан 57 миллион АҚШ доллари миқдорида озиқ-овқат маҳсулотлари олиб келинди.

Савдо тармоқларида аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш қониқарсиз аҳволда. Хусусийлаштирилган савдо дўконларининг 60 фоизи ҳозирги кунда фаолият кўрсатмайди.

Мана шундай мураккаб аҳволда, халқнинг, аҳолининг талаби қондирилмаган бир пайтда, шахсий манфаатни кўзлаб, 1995 йилда 574 тонна, 1996 йилда 777 тонна озиқ-овқат маҳсулотларини Қорақалпоғистон чегарасидан четга олиб чиқиб кетишга ҳаракат қилинган. Ахир бу халқ ризқига хиёнат-ку! Энг ачинарлиси, бундай ноқонуний ҳаракатларга баъзи раҳбарлар ва божхона ходимлари томонидан ҳомийлик қилиш ҳоллари ҳам мавжуд.

Туман ва шаҳар бозорларида деҳқонларга шароит яратилмаган. Шуманай туманида эса умуман бозор йўқ. Аҳоли ўз эҳтиёжини қондириш учун 50--80 километр йўл босиб, Қўнғирот ёки Хўжайли бозорларига боришга мажбур. Қарийб 250 минг аҳоли яшайдиган Нукус шаҳрида атиги битта бозор бўлиб, у ҳам санитария талабларига жавоб бермайди.

Иккинчидан: аҳолининг уй-жойга, ижтимоий, маданий иншоотларга бўлган талабини қондириш аянчли аҳволда. 1996 йилда 1995 йилга нисбатан уй-жой қурилиши ҳажми шаҳарда 50 фоизга, аҳоли маблағлари ҳисобидан қурилиш 3 бараварга камайган. Бу муҳим ишга Амударё, Беруний, Қўнғирот, Мўйноқ ва Бўзатов туманларида эътибор берилмаяпти. Шу кунга қадар якка тартибда уй-жой қуриш учун кредит сўраб берилган 2000 дан ортиқ ариза қондирилмаган.

Жойларда аҳоли учун арзон қурилиш материаллари тайёрлаш ва сотиш етарли даражада ташкил этилмаган.

1996 йил якунлари бўйича Қорақалпоғистонда қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури бажарилмаган. Икки йил давомида бирonta болалар боғчаси, 1996 йил давомида эса бирonta касалхона қурилмаган. Ваҳоланки, бугунги кунда Қорақалпоғистоннинг ўзида 11 миллиард сўмлик 116 та қурилиши тугалланмаган объект мавжуд.

Учинчидан: Қорақалпоғистонда аҳолини иш билан таъминлаш ҳам муаммога айланган. Қишлоқларда хусусий ва кичик корхоналарни ташкил этиб, янги иш жойлари очишга етарлича аҳамият берилмаган. Ҳозиргача фаолият кўрсатаётган бундай корхоналарнинг бор-йўғи 40 фоизи қишлоқларда жойлашган. Лекин уларнинг сони ҳам йилдан-йилга камайиб бормоқда. Агар 1993 йилда қишлоқларда 416 та кичик цех ташкил этилган бўлса, 1994 йилда уларнинг сони 32 фоизга камайган. Меҳнат биржасидан рўйхатдан ўтган ишсизлар сони 9 мингдан ошиб кетган.

Уларнинг тақдири билан ким шуғулланиши керак? Ҳар бирининг орқасида оиласи, бола-чақаси, уларнинг таъминоти бор-ку! Вазирлар Кенгаши бу муҳим масалага қачон жиддийроқ қарайди?

Тўртинчидан: соғлиқни мустаҳкамлаш, таълим-тарбия, тиббий ва маданий-маърифий ишлар инсон манфаатини таъминловчи асосий йўналишлардан биридир.

Қорақалпоғистонга 1991 йилдан бери халқаро жамғармалар томонидан келаётган инсонпарварлик ёрдамининг на учини, на охирини топиб бўлади. Аҳоли орасида эса, келган дори-дармонларнинг, тиббиёт анжомларининг нотўғри тақсимланаётгани, муҳтож аҳолига етиб бормаётгани норозиликларга сабаб бўлмоқда. Бундай ҳолга чек қўйиш керак. Айниқса, ЭКОСАН жамғармаси раҳбарияти ана шундай ҳақли эътирозлардан тегишли хулоса чиқариб олмоғи лозим.

Ҳурматли депутатлар!

Юксак маърифатли, ҳар томонлама салоҳиятли авлодни тарбиялашдек муқаддас вазифа олдимизда турибди.

Баркамол инсонни вояга етказиш учун, энг аввало, оила, маҳалла, мактаб, бутқул жамият ва давлатнинг узвий ҳамкорлигини юқори поғонага кўтариш лозим.

Бизнинг фарзандларимиз ниҳоятда истеъдодли, ақлу заковат бобида ҳеч кимдан қолишмайди. Уларнинг иқтидорини қадрлаш, имкониятларини юзага чиқариш, Ватаннинг мард ва фидойи фарзандлари этиб тарбиялаш учун шарт-шароит яратиб бериш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир.

Мактаблар, умуман, халқ таълими соҳасида олиб борилаётган ишлар кўнгилдагидек эмас. Қорақалпоғистон замонавий дастгоҳлар билан жиҳозланган иккита нашриётга эга бўлишига қарамай, 500 минг нусхадан зиёд дарслик етишмаслигига нима дейиш мумкин?

Ҳозир таълим-тарбия бўйича Ўзбекистон Миллий дастури тайёрланмоқда. Олий Мажлиснинг навбатдаги сессияси мазкур масалага дахлдор бўлган янги қонун лойиҳасини кўриб чиқмоқчи. Бу давлатимизнинг мамлакатнинг ХХ1 асрдаги тараққиётини белгилайдиган сиёсий стратегиясидир.

Шу жумладан, Қорақалпоғистонда ҳам ана шундай узоқ муддатли, республика келажагига кафолат берадиган дастурлар ишлаб чиқиш лозим, деб ўйлайман.

Ёш авлодни соғ ва комил этиб тарбиялашда спортнинг роли катта. Қорақалпоғистон шаҳар ва туман марказларида бор-йўғи 5 та стадион мавжуд. Кўпгина спорт майдонлари қаровсиз аҳволда. 55 фоиз мактабларда спорт заллари, 25 фоизида ҳатто спорт майдончалари ҳам йўқ. Мактабларнинг ўзида 1200 дан ортиқ жисмоний тарбия ўқитувчиси етишмайди.

Бутун мамлакатда спорт оммавий тус олган бир пайтда Қорақалпоғистон футбол бўйича олий лигада қатнашмаётганини қандай баҳолаш керак?

Республика радио ва телевидениеси, газета ва журналларида бугунги кунимизга мос эшиттиришлар, саҳифалар ташкил этилмаган. Телевидение ва радионинг техник жиҳозланиши етмишинчи йиллар даражасида қолиб кетган.

Энди инсоннинг ҳуқуқий муҳофазаси масаласига эътиборингизни қаратмоқчиман.

Қонунчилик, ҳуқуқий маданият, фуқароларнинг ҳуқуқий кафолатини таъминлаш давлат аҳамиятига молик сиёсатдир. Бу соҳада ҳам қатор жиддий нуқсонлар мавжуд.

Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари фаолиятида сансалорлик, тергов муддатларининг бузилиши ҳолатлари мавжуд. 1996 йилда 77 та жиноий иш бўйича терговь муддатлари бузилган, 69 жиноий иш қайта терговга юборилган. Ички ишлар бўлимлари томонидан 48 та жиноят ҳисобдан яширилган.

Судьяларнинг касб малакалари етарли эмаслиги оқибатида аксарият ҳолларда қонунга хилоф қарорлар қабул қилинган. 1996 йилда кассация ва назорат тартибида судланганларнинг салкам 12 фоизига нисбатан суд ҳукмлари бекор қилинган ёки ўзгартирилган.

Судлар томонидан терговга қайтарилган ҳар иккитадан битта жиноят иши бўйича суд ажримлари кассация босқичида бекор қилинган.

Қорақалпоғистон Республикаси Олий судида судлар томонидан йўл қўйилган хатоликлар кассация босқичида аниқланмаганлиги ва тузатилмаганлиги сабабли, кўплаб қонунсиз ҳукмлар кучга кириб кетган. Бир вақтнинг ўзида Олий суднинг ўзи томонидан чиқарилган ҳукмларнинг қарийб 20 фоизи бекор қилинган ёки ўзгартирилган.

Азиз дўстлар!

Биз Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ишини, демократик жамият қуриш ва эркин бозор муносабатларини татбиқ этиш йўлида қабул қилинган қонун ва қарорларни юксак баҳолаймиз.

Сизларнинг сафингизда турмушнинг аччиқ-чучугини кўрган, бой ҳаётий тажрибага эга бўлган нуронийларимиз, фан, маданият ва маърифат соҳасининг атоқли намояндалари борлигидан фахрланамиз.

Бугун Қорақалпоғистон ўлкасида юзага келган ижтимоий-иқтисодий тангликдан тезроқ чиқиб олиш вазифаси кўп жиҳатдан сизларга боғлиқ. Бунда қабул қилинган қонун ва қарорларнинг ҳаётга тўла татбиқ қилиниши, уларнинг ижро интизомига риоя этилиши муҳим аҳамият касб этади. Таҳлиллар бу борада бир қатор муаммолар борлигини кўрсатмоқда.

Таҳлил шуни кўрсатмоқдаки, Жўқорғи Кенгес ва Вазирлар Кенгаши фаолиятларида бир-бирини такрорлаш ҳоллари учрайди. Амалий фаолиятда қонунчилик ишларига халақит бераётган расмиятчилик, ҳужжатбозлик, бўлар-бўлмас маълумотлар, ҳисоботлар тўплаш каби нуқсонлар мавжудлиги сезилмоқда.

Бундай ҳолатлар кўпинча кадрлар тайинлаш масалаларида кўринмоқда. Мисол учун, белгиланган «тартиб»га асосан, биргина хўжалик раҳбари ишга тайинланишидан аввал, номзод ўзидан юқори турган катта-кичик 34 раҳбарнинг суҳбатидан ўтиши керак. Расмиятчилик бундан ортиқ бўлиши мумкинми?! Бу иллатлардан қачон қутуламиз?

Жамоа хўжалиги раисларини тумандаги мутасадди раҳбарлар тавсия этиб, ҳукумат раҳбарлари танлагани ва тайинлагани маъқул эмасми?

Жўқорғи Кенгес Раиси қошида тузилган Маслаҳат кенгаши фаолиятини ҳам қайта кўриб чиқиш лозимлигини тавсия этмоқчиман. У олдинги советлар давридаги «Олий Совет Президиуми» фаолиятини бажаришга ўтиб олган.

Жўқорғи Кенгес қўмиталари фаолияти ҳам такомиллаштиришни талаб этади. Уларда муҳокама қилинаётган масалаларнинг 60 фоизи хўжалик ишларига боғлиқ муаммолардир. Бундай иш фаолияти билан қонунчилик ва унинг ижросини таъминлаб бўлмайди.

Тартиб ўрнатмоқчи бўлсак, ҳар бир бошқарув тизими, ҳар бир раҳбар орган, аввало, ўз тасаррyфида белгиланган, топширилган ишлар билан шуғулланишини таъминлаш зарур.

Лўнда қилиб айтганда:

биринчидан, ижро ҳокимияти масъулиятини, жавобгарлигини ошириш лозим;

иккинчидан, шу билан бирга, унинг эркинлигини ҳам таъминлаш керак.

Биз танлаган йўл -- ҳуқуқий демократик давлат қуриш йўли. Биз танлаган йўл -- фуқаролик жамиятини шакллантириш йўли. Шунинг учун ҳокимиятнинг тармоқланиши масаласида энг демократик тамойилларни амалда жорий қилишимиз даркор.

Қонунчилик ҳокимияти -- Жўқорғи Кенгес бир томонда, ижро ҳокимияти -- Вазирлар Кенгаши иккинчи томонда, суд ҳокимияти бошқа бир томонда. Биз ана шу уч ҳокимиятнинг алоҳида-алоҳида дахлсизлигини, мустақиллигини йўлга қўймас эканмиз, улар ўртасидаги демократик муносабатлар принципларини тикламас эканмиз, жамиятда мутаносибликни, бошқарувда ҳамжиҳатликни йўлга қўя олмаймиз.

Муҳтарам дўстлар!

Ислоҳотларнинг муваффақияти кадрлар малакасига, уларнинг ташкилотчилик қобилиятига, янгича фикрлашига боғлиқ эканини ҳаммамиз яхши биламиз.

Раҳбарликнинг барча бўғинларига инсофли, диёнатли, ҳалол ва пок, талабчан ва қатъиятли, халқпарвар инсонлар бошчилик қилмаса, кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди.

Шу сабабдан бугун ватанпарвар, янгиликка чанқоқ, замонавий соҳаларни чуқур англаб етадиган, ўз эл-юртига хизмат қиладиган инсонларни, биринчи навбатда ёшларни ёнимизга олиб, тарбиялаб, ҳеч иккиланмай раҳбарлик лавозимларига қўйишимиз керак.

Афсуски, Қорақалпоғистонда бу муҳим ишга, вазифага жиддий қаралмаяпти. Ҳамон эскича ишлайдиган, замон талабларига етарли жавоб бера олмайдиган кадрлардан воз кечилмаган.

Айрим раҳбарлар орасида боқимандалик кайфияти шунчалик ривожланганки, уларнинг назарида ҳамма нарса давлат ҳисобидан бўлиши керак. Бундай эскилик асоратларидан қутулиш лозим.

Халқнинг дардига қулоқ солмайдиган, унинг оғирини енгил қила олмаган, ўзининг манфаатидан бошқа нарсани ўйламайдиган бепарво раҳбарлардан воз кечиш керак.

Кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ишларида кўпинча юзаки қараш, шошма-шошарлик ҳолларига йўл қўйилмоқда.

Кегайли, Қораўзак, Чимбой туманларида кейинги икки йил ичида, Шуманай туманида 1996 йилнинг ўзида 100 фоиз хўжалик раҳбари алмаштирилган. Афсуски, бундан кўзланган мақсадга эришилмаган.

Кадрларни танлаш ва тайинлашда ошна-оғайнигарчилик, маҳаллийчилик, уруғчилик иллатлари ҳам йўқ эмас. Мен бу масалага алоҳида тўхталмоқчиман.

Маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик -- миллат кушандаси! Яъни миллатни портлатиб юборадиган балодир. Биз қанчалик уруғ талашсак, алоҳида-алоҳида қабилалар атрофида ўралашиб қолсак, шунчалик майдалашамиз, тор уруғ-аймоқчилик доирасида қолиб кетамиз. **Замон оламга кенгроқ қарашни, катта масалалар билан шуғулланишни, йирик муаммолар хусусида ўйлаб, кенгроқ фикрлашни тақозо этади. Ана шундан келиб чиқиб, дунёга кенгроқ қарайлик. Миллий бирлик, миллий яхлитлик, миллий бир бутунлик -- миллий равнақ асосидир.**

Албатта, биз ҳар биримиз миллатпарвар бўлишимиз, ўз миллатимиз ўтмишини, унинг келиб чиқиш тарихини ўрганмоғимиз керак. Ким қандай уруғ ва аймоқлар зотидан чиққанини билишнинг зарари йўқдир, лекин, **аввалambор, умуммиллат манфаати, унинг обрўси, қиёфаси ва келажаги учун бирлашиб интилишимиз керак.**

Бугун бошқарув тизимига миллати, элати, уруғидан қатъий назар, эл ишончига сазовор бўлган, масъулиятни ҳис қила оладиган, халқни ўзига эргаштира биладиган раҳбарлар кириб келмоғи зарур.

Бунинг учун ҳар бир раҳбар ўз ўрнига давр талаби даражасидаги кадрларни тайёрлаши керак. Атрофига қобилиятли, билимли, ҳар томонлама етук мутахассисларни тўплаб, уларни тарбиялаши лозим.

Қорақалпоғистонда иқтидорли, ташкилотчи ёш кадрлар кўп. Улар нималарга қодир эканликларини кўрсатиб келишмоқда. Биз ёшларга ишонамиз.

Биз янгича ишлайдиган, янгиликнинг моҳиятини тушунадиган, ташаббус кўрсатиб ишлайдиган, эл-юрт ташвишини зиммасига оладиган ёшларни қўллаб-қувватлаймиз. Уларга иқтидори ва билимига қараб, масъулиятли вазифаларни топшираверамиз. Зотан, янгилик бор жойда ўзгариш бўлади, яратиш, бунёд қилиш имконияти туғилади.

Муҳтарам дўстлар!

Азиз ватандошлар!

Қорақалпоғистон худди ана шу жиҳатдан қараганда, жуда катта имкониятларга эга бўлган ўлка. Энг муҳими, унинг меҳнатсевар, қийинчиликларни мардонавор енгадиган иродали халқи бор. Бундай халқ билан ҳар қандай муаммони ҳал этиш мумкин. Бунинг учун раҳбарият, маҳаллий ҳокимият органлари замон талабларига мос равишда иш тутишлари, **одамларни ўзларига эргаштира олишлари лозим.** Ўйлайманки, бу борада янги қадамлар қўйилади.

Мен қорақалпоқ халқини яхши биламан ва унинг инсоний фазилатларини юксак қадрлайман. Ана шу фазилат Қорақалпоғистон ҳаётида кескин ўзгариш ясашига қатъий ишонаман.

Бугун шу минбардан туриб, сиз, азиз дўстларимга, сиз орқали бутун Қорақалпоғистон аҳлига сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, ишларингизга омад тилайман.

Ёднома

ҚЎШИҚЛАРИ ЯНГРАЙДИ МУДОМ

«Яхшидан яхши ном қолур», деган бир ажойиб нақл бор. Ҳаёт бўлганида 60 ёшга кирадиган қўшиқчи шоир Анвар Исроилов ана шундай яхши ном эгаларидан эди.

Ёшлигиданоқ қаламга ошно, бўлажак шоир Анвар Исроилов ўқувчилар саройидаги раҳматли Ўзбекистон халқ шоири Ғайратий раҳбарлик қилган ёш адабиётчилар тўгарагига қатнаша бошлади. Эркин Воҳидов, Азиз Абдураззоқ, Сайёр, Тўлқин, Юсуф Шомансур, Анвар Эшонов, Хайриддин Салоҳ номи бугун барчага яхши таниш бўлган ижодкорлар ҳам шу тўгарак аъзолари эдилар.

Тошкент Давлат университетини тугатгач, Анвар Исроилов турли газета ва журналларда, нашриётларда, Ўзбекистон телевидениеси ва радиосида меҳнат қилди. У қаерда ишламасин ўзидан яхши хотира қолдирди. Айниқса ойнаи жаҳонда мусиқали кўрсатувлар таҳририятида ишлаган кезлари бир неча туркум кўрсатувлар ташкил этди, қўшиқнавис шоир сифатида тилга тушди.

Анвар Исроиловдан бизга мерос бўлиб қолган «Йўллардаги қўшиқлар», «Бир суҳбат хумори», «Булбуллар ва одамлар», «Югурик нур», «Юлдузлар ғазали», «Биз дунё одамлари», «Севгига илтижо», «Олтин ёмғирлар» каби назмий китоблар, ҳамон юракларни тўлдириб янграб келаётган «Наво келур боғлардан», «Сўлим баҳор», «Гулзор ҳавоси», «Онажонлар ассалом», «Даврага кел», «Висол», «Қўлда чинни пиёла», «Севгининг шўх торидан», «Ёшлик баҳори» каби ўнлаб дилрабо қўшиқлар шоирнинг номини барҳаётлик сари элтаяпти. Унинг ижод столида қолиб кетган «Инсон», «Йўлдаги тош», «Жаннат иси», «Шу фурсатда», «Қарғиш», «Баҳор», «Арш» сингари шеър ва бошқа ижод маҳсуллари матбуот юзини кўрмади. (Бугун «Оқшом» муштарийларига ҳавола қилинаётган қуйидаги шеърлар шоирнинг қоғозда қолиб кетган дил розларидир. Улар илк марта эълон қилинмоқда).

Мен Анвар Исроилов ҳақида ёзар эканман, у бошлиқ бўлган ёш адабиётчилар тўгарагига қатнашган йилларимни эслайман. Анвар ака мени газета остонасига олиб келганини асло унутмайман. Бинобарин Анвар аканинг шогирдларини бугун ҳар жабҳада учратишимиз мумкин.

Анвар Исроилов «Суҳбат» шеърида ёзганди:

Биродари азиз, ғафлатни унут,
Эзгу кунни тилаб оч дуога қўл,
Тангри розилиги — беҳишт сари йўл.
— Буюк иноят, бу илоҳий ажр.
Муқаддас мезонлар билан айтганда,
Лек дўстим беҳиштда не қилсин ахир,
Оллоҳ ризосига етишган банда.

Шоиримиз халқ муҳаббатига сазовор бўлган сатрлар муаллифи сифатида хотирамизда доим сақланади.

Абдулла ТОЛИПОВ,
меҳнат фахрийси.

АССАЛОМ, ТУРКИСТОН

Бадни-ку оҳ урмай хайрга йўйдинг,
Қай куч қолди дединг мени йиқмаган.
Неси бу — бир Сўзни йўқотиб куйдинг,
Дилда чақнагану тилга чиқмаган.

Ғафлат шайтонимни елкангга минди,
Тарк этдими раҳмат нури кўзларни
Энг шарафли Сўзнинг ўрнига энди
Сўзлаб юрадурсан ғайри сўзларни.

Таскинмиди юпанч, нажотми, мужда,
Ва балким ғазалнинг шоҳ байтига жон.
Йўқотдим, лек айтгим келувди жуда
Сизгами пайваста эрди, онажон!

Ғариб дўст қошига йўл олдинг ҳориб
Иймон томирига тушдими тугун.
Ўзга бир маконда уйқуга бориб,
Бошқа ватандами уйғондинг бу кун?

Оловмиди у Сўз — не бир ўчоқнинг
Қора қозонини қайнатгувчи ўт?
Халоскори кимдир маҳзун шу чоқнинг
Топар бўлсанг агар этагини тут.

Мен излаб юрибман чопиб чор тараф,
Шояд топсам дея ногоҳ, дафъатан.
Сен ўша — муборак, қутлуғ бошараф
Йўқотиб қуйганим Сўзмидинг, Ватан.

ЙЎЛДАГИ ТОШ

Дунёда яхшилар бор ҳам ёмонлар.
Хилқатнинг энг оддий ҳикматидир бу.
Сизга бир муждани айтай ёронлар:
Энг яхши одамга келдим рўбарў.

Йўл усти одамлар қоқилиб тошга,
Ўтиб борардилар чекканча озор,
Бир ўй келмас эди ҳеч қайси бошга:
Тошни четга суриб қўймоқлик даркор.

Ҳақми бошлаб кирди бу ғувур йўлга,
Билмади лек бунинг синоат-сирин.
Ҳарқалай у тошни олдию қўлга,
Чеккага ирғитди хушрўй ўспирин.

Бу недир — ёш қонда жунбушга келган,
Сен чангал йўлда адашма, зурёт.
Ҳақнинг розилигин муқаддас билган,
Халқнинг хушнудлигин ният қилган зот.

Суринмай бизгача келдингми етиб,
Олис, жуда олис йўл босган зиё.
Жону жаҳонимни мунаввар этиб,
Юзма-юз турибсан мен-ла бу асно.

Эй сиз муҳтожларнинг зорини четлаб,
Бир-бири-ла тунда топишган каслар,
Эзгу калимага оча кўрманг лаб,
Ғамдийда одамлар қулоқ тутмаслар.

Барчага аёндир, ноаён эмас,
Тириклик ном олган серғулув, талош.
Йўлларга ғов бўлди хатарли нафас,
Сиз ўша бағирда олиб юрган тош.

БАҲОР

Беморнинг лабига жон элтгандай сув,
Сабзалар чўкдилар тупроқ узра тиз,
Баҳорнинг тутинган синглисими ҳув,
Ихлос билан ойна артаётган қиз.

Поклик ҳадя этиб кўпга беғубор,
Қиз-ку ойна артар тилда хиргойи.
Айтинг, қолдимикан, дўстларим бирор
Бу оламнинг ғубор инмаган жойи.

Этакларда ғубор, қўллар чанг изи,
Шаккоклик чангидан тийра иймон ҳам,
Туман қуршовида меҳр юлдузи,
Доғдир муҳаббатга инган гумон ҳам,

Буни мен ўйлайман, дилдаги ҳасрат,
Беғамликни қувиб тирқиратади.
Қиз эса шунчаки, жилмайиб фақат,
Ойнасин ювиб ярқиратади.

Эрка бир назокат тоза руҳдадир,
Баайни илоҳий кўкда зиё ҳам,
Бу кез барча унга таважжуҳдадир,
Ўтган ҳам, кетган ҳам,
кўкда Тангри ҳам.

Анвар ИСРОИЛОВ.

Бўш вақтларда

ЎЙЛАНМА

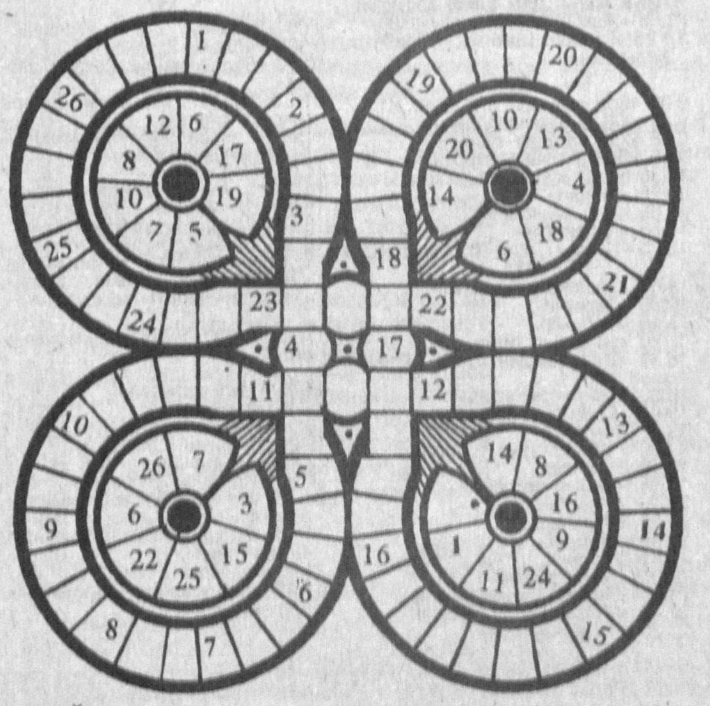

1. Ўзбек халқ мақоми. 2. Инсоний хислатлардан бири. 3. Қадимги хонлар манзилгоҳи. 4. Шамсий тақвимда бешинчи ой номи. 5. Вьетнам пул бирлиги. 6. «Алишер Навоий» драмасидаги қаҳрамон. 7. Шарафли касблардан бири. 8. Япония пул бирлиги. 9. Соҳиб Жамолнинг «Гули сиёҳ» романи қаҳрамони. 10. Аёллар номи. 11. Нил дарёсига қурилган тўғон. 12. Таниқли ҳинд кино юлдузи. 13. Самарқанддаги катта бозор. 14. Бир неча шоирларнинг шеърий тўплами. 15. Илдизидан эфир мойи олинадиган ўсимлик. 16. Европадаги йирик шаҳар. 17. Энг азиз неъмат. 18. Пардақанотли ҳашарот. 19. Каштачиликда гул тикиш усули. 20. Қирғизистондаги кўл. 21. Сунъий тола. 22. Дарахтнинг янги ўсган шохи. 23. Қозоғистон жанубидаги дарё. 24. Ҳинд аёлларининг миллий либоси. 25. Эркин Воҳидов қасидаси. 26. Миллий таом.

Энди шакл айланаларидаги хоналарда берилган рақамларни жавоб сўзларидаги биринчи ҳарфлар билан алмаштириб, муаммомомани ҳал этинг. Уни соат мили йўналишида ўқисангиз Шарқнинг буюк мутафаккири Абу Ҳамид Муҳаммад ибн Муҳаммад ал-Ғаззолий ҳикматларидан бири аён бўлади.

Тузувчи: Фозилжон ОРИПОВ.

Саломатлик

СЕЛИТРАСИ ЙЎҚМИ?

Ёз фаслининг ўзгача хислати, фазилати ва таровати бор. Боғга, пайкалга ёки полизга кирманг, ундаги ширин-шарбатли мевалар, резаворлар назарингизни сеҳрламай қўймайди.

Инсониятнинг ҳаётий фаолияти кўп жиҳатдан ўзи яшаб турган атроф-муҳитнинг покизалиги ҳамда у истеъмол қиладиган мевалар, резаворлар, сабзавотлар, полиз маҳсулотлари, ошкўк каби маҳсулотларнинг бенуқсон ва беғубор бўлишига боғлиқ. Бу неъматлар одамнинг рисоладагидек, соғлом яшашини таъминлабгина қолмай, балки бир қатор хасталикларга даволиги билан ҳам ажралиб туради. Зеро, улар ўз таркибида инсон аъзолари учун ниҳоятда зарур бўлган оқсил, карбонсувлар, ёғлар, дармондорилар, маданий унсурлар ва бошқа хил ҳаётбахш омилларни сақлайди. Мутахассисларнинг маълумотларига қараганда Марказий Осиё иқлим хусусиятлари ва аҳолининг овқатланишининг ўзига хослигини инобатга олганда, бир киши бир кун давомида 270 грамм миқдорида полиз маҳсулотлари ҳамда 340 грамм турли мевалардан истеъмол этиб туриши физиологик меъёр ҳисобланади.

Ҳозирда илмий-техника тараққиёти барча жабҳаларда ўз ифодасини топаётган бир пайтда, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш, шунингдек улардан юқори ҳосил олиш мақсадида маданий ўғитлардан атрофлича фойдаланиш билан бирга қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши заҳарли кимёвий моддаларни қўллаш ҳоллари учраб турибди. Шу боисдан айтиш керакки, сабзавот, резавор ва полиз экинларини етиштиришда азотли ўғитлардан фойдаланиш лозим кўрилмайди. Чунки азотли ўғитлар ўсимлик маҳсулотлари таркибида нитратлар кўринишида жо бўлиб, инсон уларни истеъмол этганида тана аъзоларига асоратли таъсир кўрсатиши мумкин. Жумладан, нитратли резавор, сабзавот ҳамда полиз маҳсулотлари одамда метгемоглобинемия номи билан юритилувчи қоннинг нуқсонли касаллигини пайдо қилади.

Шунга кўра айни пишиқчилик дамларида савдо шохобчалари, бозорлардан полиз маҳсулотларини харид қилишда албатта улар таркибидаги нитратлар салмоғини белгилайдиган кафолатнома билан қизиқиш лозим. Шунингдек, равон йўл ёқалари, бекатлар, чойхона, гузарларда, савдо шохобчаларида сотилаётган, махсус санитария-ветеринария назорати таҳлилидан ўтмаган, яъни кафолатномаси бўлмаган полиз маҳсулотларини харид этиш ҳам хавфли.

Маннон НАБИЕВ,
Санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими.

«Ҳурматли таҳририят! Хотираси зўр одамлар ҳақида турли ривоятлар, ҳикоятлар юради. Шундай одамлар тўғрисида, уларнинг жаҳонни лол қолдирган қобилиятлари хусусида газета саҳифаларида ҳикоя қилсангиз.

Ҳурмат билан
Наргиза ҲАКИМОВА, толиба».

Ажойиботлар

ХОТИРАСИ ЎТКИР ОДАМЛАР

Тарих саҳифаларини варақлаб тарихчилар кўплаб ажойиботларга гувоҳ бўлишган. Бу ажойиботларни ўз-ўзидан маълумки, сизу бизга ўхшаган одамлар яратган.

Буюк шахматчи Александр Алёхин ўзи ўйнаган барча шахмат партияларини ёдида сақлаган. 1947 йилда у шахмат бўйича жаҳон чемпиони бўлган. Бундан олдинроқ Олёхин 1932 йилда бир йўла 32 шахмат тахтасида қарамасдан сеанс берган. Алёхиннинг ушбу рекорди орадан бир қанча йиллар ўтиб аргентиналик Найдорф томонидан янгиланди: у 45 тахтада бир пайтда сеанс берган. Венгриялик 27 ёшли Янош Флеш 1960 йилда бирваракайига 52 тахтада сеанс берган. 12 соат давомида у уч партияни ютқазган, 31 партияни ютган, 18 партияни дуранг қилган.

Шахмат-ку шахмат, бошқа соҳаларда ҳам хотираси кучли одамлар кўплаб топилади. Копенгаген университетининг профессори Расмус Кристиан Раск 230 тилда бемалол сўзлашган. 28 луғат тузган, дарсликлар ёзган. Италиялик профессор Карло Тальявини 120 та тилни ўзлаштирган, жаҳондаги 50 академиянинг аъзоси бўлган. У 12 ёшлигида етти тилни билган, 22 ёшида докторлик дипломини олган ва 15 тилни «сув қилиб ичиб юборган». У йилига 3-4 тилни ўрганган. 1963 йилда Нью-Йорк шаҳридаги тилшуносларнинг халқаро конгрессида барчани ҳайратда қолдирган: 50 тилда табрик нутқи айтган.

Болонья шаҳрилик оддий дурадгорнинг ўғли Жузеппе Гаспар Меццофанти 30 та Европа, 5 та Африка, 17 та Осиё мамлакатлари тилини билган. У ҳаммаси бўлиб юздан ортиқ жаҳон халқларининг тилини эгаллаган. Тарихда кардинал сифатида ном қолдирган Жузеппе ҳақида машҳур инглиз шоири Байрон ҳайратга тушиб ёзган эди.

Чамаси Италия хотираси кучлилар мамлакати бўлса керак. 1561 йилда яшаган 22 ёшли Жулио Жуди беқиёс кучли хотира эгаси бўлди. У 36 минг сўзни эшитиб, 6 соатдан кейин ҳаммасини тартиби билан такрорлади. Фақат бир неча жойида хато қилди, холос.

Англиялик Жон Бодринг юз тилда сўзлашиб, 200 тилда ўқиган. Бу ҳам майли. Франциялик Элия Гаон барча хотираси бақувватлардан ўтиб тушган. У биронта китобни бир марта ўқиса бас, ёдлаб олаверган. 2500 жилд китобни ёддан билган, исталган еридан ўқиб бера олган. Унинг ҳамюрти — ношир ва ёзувчи Ретив де ла Бреттон 203 китоб муаллифи бўлган. Улардан 152 таси қўлёзма бўлса, қолганларини Бреттон тўғридан-тўғри босмахонага жўнатаверган. То бир роман битгунча у иккинчи романнинг сюжетини, мазмунини фикрида яратаверган. Унинг асарлари XVIII—XIX асрларда жуда машҳур бўлган.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

Диллашув

ИСТЕЪДОД — НОЁБ ҲОДИСА

Театр саҳнасида, кинода, телекўрсатув, видеофильмларда бир қанча драматик ва комик роллар ижро этган Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрининг актери, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Эркин Комилов билан суҳбатимиз ўз-ўзидан унинг саҳнадаги илк образини қандай яратганидан бошланди.

— 1968 йил Театр ва рассомлик санъати институтининг актёрлик маҳорати факультетини битириш арафасида режиссёр Тошхўжа Хўжаев Ҳамза театрига таклиф қилдилар, — дейди актёр. — Ўша пайтларда Комил Яшин асари асосида «Йўлчи юлдуз» драмаси саҳналаштирилаётганди. Улуғ санъаткорлар Олим Хўжаев, Амин Турдиев, Шукур Бурхонов каби устозларим кўмаги, мадади билан илк бор катта саҳнада Аваз ролини ижро этганман.

— Негадир томошабинларнинг кўпчилиги сизни Азиз Қосимов қиёфасида кўришади. Азиз Қосимов сиз учун нимаси билан қадрли?

— Ёзувчи Ўктам Усмоновнинг «Гирдоб» романи асосида тайёрланган видеофильмни томошабинлар зўр қизиқиш билан кутиб олишган. Видеофильм қаҳрамонлари ҳақиқат, ҳалоллик ва адолат учун кураш олиб борадилар. Бу йўлда бир қанча тўсиқларга дуч келадилар. «Гирдоб»ни қуяётганимизда жуда кўп қийналганман. Асардаги Азиз Қосимовнинг тортган азобларидан менинг бошимга тушган ташвишлар минг чандон ошиб кетганди. Шу ролга тайёрланиш учун уйда — хотин, бола-чақамнинг олдида ҳам «Азиз Қосимов» бўлиб яшаганман. Худога минг марталар шукрлар бўлсинки, қилган меҳнатим зое кетмади. Шу образ менинг худди бугунгидек Эркин Комилов даражасига кўтарилишимда асосий туртки бўлган десам муболаға бўлмас. Яна Азиз Қосимов ўзининг ҳалол, тўғри сўз, виждон ва эътиқод билан яшайдиган инсон сифатида қадрли.

— Ҳақиқий санъаткор бўлиш учун фақат истеъдоднинг ўзи етарлими?

— Йўқ, истеъдоднинг ўзи кифоя эмас. Ахир одам ўзидан-ўзи саҳнага чиқиб маҳоратини намойиш қилолмайди-ку. Режиссёрда гап кўп. Актёрнинг бор маҳоратини англаш, тўғри йўналтириш унинг иши. Режиссёр кимнинг нимага қодир эканлигини билиши керак. Истеъдод ариқдан оқадиган сув ёки осмондан тушаётган қор эмаски, уни асраб-авайлашмаса. Унинг қадри ҳам, қиммати ҳам инсонларнинг ҳаёти билан тенг. Шунинг учун ҳам истеъдодли кишилар энг аввало ўзларини қадрламоғи лозим.

— Эркин ака, яқинда бир қатор ижодкорларимиз Абдулла Қодирий номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотига номзод этиб кўрсатилишди. Булар орасида Тоҳир Малик асари асосида яратилган етти қисмли «Сўнгги ўқ» видеофильми ижодкорлари ҳам бор. Ижодий ҳаётингизда «Сўнгги ўқ» видеофильми ўзига хос ўрин тутади. Шу видеофильмдаги образни яратаётганингизда қийинчиликларга учраганмисиз?

— Мен бу асарни ўқиганимда ўзимни кўп маротаба Жаҳонгир қиёфасида тасвирлаган эдим. Ўзбекистон телевидениеси ушбу асарни суратга олишни бошлаганда режиссёр Ҳайбатилла Алиев асардаги бош қаҳрамонлардан бири — майор Солиҳов образини менга, Жаҳонгирни Ёдгор Саъдиевга топширди. Видеофильмнинг бу қадар тез оммалашиб, муваффақият қозонишининг сабаби воқеаларнинг ҳаққонийлиги ҳамда унда қатнашган актёрларнинг юксак ижрочилик маҳоратидир. Тўғрисини айтсам, ўшанда жудаям қўрққандим. Чунки асар ўта жиддий, санъаткордан кўп заҳмат, машаққат чекишни талаб қиладиган даражада эди. Томошабинларнинг кўпчилиги бу асарни ўқиб чиққан. Уларни саёз ҳаракатлар билан ишонтириб бўлмасди. Видеофильм икки йилдан ортиқ Қозоғистон — Ўзбекистон чегараларида, Сижжак ёнбағирларида, Тошкентнинг Эски шаҳар кўчаларида асосан куз фаслида суратга олинди. Асарни суратга олишда Ички ишлар вазирлиги яқиндан ёрдам берди.

Агар эсингизда бўлса, асар воқеалари 1956—57 йилларда бўлиб ўтган. Майор Солиҳов ўз ишини сидқидилдан бажарувчи, инсон тақдири ҳақида жон куйдирадиган ички ишлар ходими. Видеофильм суратга олиниб, бадиий кенгаш аъзоларига курсатилганда тўлқинланиб, «Қани энди барча ички ишлар ходимлари майор Солиҳовга ўхшаган бўлса» дейишганди.

— Театр ихлосмандлари актёрларни икки гуруҳга бўлиб, томоша қилишга одатланишган. Бири салбий, иккинчиси ижобий. Масалан, «Сўнгги ўқ» даги ролингиз қайдаю «Ноёб нусха»даги қаҳрамонингиз қайда? Шунингдек, «Келинлар қўзғолони»даги образингиз «Бой ила хизматчи» драмасидаги образингиздан тубдан фарқ қилади. Буни ўзингиз қандай изоҳлайсиз?

— Ҳар қандай инсонни изланиш, ўрганиш, тинимсиз меҳнат қилиш камолотга етказади. Энг муҳими, одам боласи доимо янгилик ичида яшай олишга ўрганмоғи лозим. Ўзим ҳақимда мухлисларимга айтадиган гапим шуки мен ҳамиша бир-бирига ўхшамаган ҳолда машқ қиламан.

— Томошабин театр ижодкорларига қандай ёрдам бериши мумкин?

— Актёр билан томошабин ўртасида доимий баҳс бўлса нур устига нур бўларди. Бунинг учун маънавиятли ва зукко мухлислар сонини кўпайтириш керак.

— Ҳамза номли театрнинг ҳозирги ёшлари ҳақидаги фикрингиз?

— Жуда кўпчилиги қобилиятли. Айниқса, Беҳзод Муҳаммадкаримов, Фатхулла Маъсудов, Мадина Мухторова, Лола Элтоева, Равшан Жўраев, Фотиҳ Жалоловларнинг изланишлари таҳсинга сазовор. Улар билан биргаликда катта-катта асарларни саҳнага олиб чиқиш мумкин деб ўйлайман.

Маъмура РЎЗИЕВА.

Шаҳримиздаги 120-болалар боғчаси тарбияланувчилари ёзнинг иссиқ палларини салқин хоналарда, дов-дарахтларнинг соясида қизиқарли ўтказишади. Бунда улар тажрибали тарбиячилар қаровида бўлишади.

СУРАТЛАРДА: шашка бўйича мусобақа; чаққонлик беллашуви.

Равиль Альбеков олган суратлар.

Малҳамлар

ЁНҒОҚЧОЙ

Халқимиз ҳақиқий чойдан фойдалангунга қадар турли хил шифобахш гиёҳлар, мева қоқиларини дамлаб ичиб келишган. Уларнинг фойдали эканлигини ҳис этишиб, тез-тез истеъмол қиладиган бўлишган. Шулардан бири ёнғоқ чойидир.

Ёнғоқ таърифини ҳамма билади. Ота-боболаримиз танаси, япроғи, мағзи ва пўстигача қадрига етиб, ташлаб юбормай, йил бўйи фойдаланиб келишган. Тўйчиевнинг таърифлашича, бу дарахт дунёнинг турли чеккаларида, турли шароитларга қарамай, жой танламай кўкаравераркан. Деҳқончилик ишларига сира ҳалал бермас, ҳатто унинг соясида экинлар ҳам ўсавераркан.

Шифобахшлигига келсак, мағзини туйиб истеъмол қилинса, ични тозалайди, ундан қиём тайёрлаб ейилса, ҳашаротлар чаққанда салбий оқибатлар намоён бўлмайди. Мағзи шунингдек шамоллашдан сақларкан. Лекин ҳаддан ошиқ ейиш томоқ оғриғи, тана ҳарорати кўтарилиб, бурундан қон кетишини пайдо қилади.

Ёнғоқ дарахти мевасининг ҳаммаси ҳам тўлалигича пишавермайди. Ичи пучлари тўқ жигарранг ёки қора тусли бўлганидан қора ёнғоқ деб аталади. Улар кўпинча ташлаб юборилади. Қадимда эса пуч ёнғоқларни йиғиб қуйиб, сўнгра туйиб, чой ўрнида дамлаб ичишаркан. Ранги ҳозирги қора (памил) чойнинг ўзгинаси. Таъми ниҳоятда хушхўр, кайфиятни кўтариб, баданга иссиқлик югуртиради. Айниқса қиш кунлари совуқ қотиш, йўтал, тумовдан сақлайди. Ёнғоқнинг мағзи тўқидан ҳам чой дамлаб ичиш мумкин. Ҳар куни наҳорда бир-икки донадан ёнғоқ еб турилса, саломатлик мустаҳкамланади. Масалан, у қон босимининг бир кўтарилиб, бир пасайиб кетишининг олдини олиб, меъёрида ушлаб туради.

Маҳмуд АҲМЕДОВ.

Текширув

ҲУЖЖАТИ ЙЎҚ МОЛЛАР

Тошкент шаҳар солиқ бошқармаси ходимлари ўтказган текширишлар натижасида бозорларимизда ҳамон акциз маркасиз спиртли ичимлик сотилаётганлиги маълум бўлди.

Хусусан Яккасарой тумани Усмон Носир кўчасида жойлашган «Хазина» хусусий корхонаси дўкони текширилганида жами 2700 сўмлик 15 дона спиртли ичимлик акциз маркасиз сотилаётганлиги ҳамда дўкон ёнида сотилаётган бошқа турдаги молларнинг кўрсатилган ҳужжатлари қонуний рўйхатлаштирилмаганлиги аниқланди.

«Аския» бозорида сотувчи Абдураҳмон Мирзааҳмедовнинг ҳужжатлари текширилганда «Отабек» хусусий фирмаси муҳри босилган қоғоздан ташқари бошқа ҳужжат йўқлиги маълум бўлди. Сирғали туманида рўйхатда турувчи фуқаро А. Мирзааҳмедов эса сотилаётган молларни қайдан олганлигини айтиб беролмади. У фирма бошлиғи деб кўрсатган шахс эса қочиб қолди...

Мазкур рейд давомида сотувчи Мурод Исматов, Камол Узоқов, Саодат Бaратовалар бирон бир ҳужжатсиз турли хилдаги озиқ-овқат маҳсулотларини сотаётгани маълум бўлди.

Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармаси матбуот хизмати.

Санъат

ЯПОН ЭРТАГИ — ЎЗБЕКЧАДА

Кейинги йилларда республика қўғирчоқ театри кўпгина қизиқарли спектаклларни ўз мухлисларига тақдим этди. «Баджаҳл қуёнча» асари эса Маннон Уйғур номидаги Тошкент давлат санъат институти талабаларининг диплом иши сифатида саҳна юзини кўрди.

«Шумтака тулкивой», «Олтин жўжа» каби кичик саҳна асарлари ҳам болакайларнинг севимли спектаклларига айланди. Театр репертуари халқ эртаклари бўйича қўйилаётган асарлар билан бойиб бормоқда. Кичик саҳна усталари яқинда яна бир қувноқ томошани тайёрлашга киришдилар. Машҳур япон халқ эртаги бўлмиш «Исумбоси» бу саҳна асарига асос қилиб олинди. Яқин орада япон эртаги ўзбек тилида намойиш қилинади.

Саодат ОДИЛОВА.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси энергияни сотиш хизмати МИЖОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Уй (квартира) сотиб ёки алмаштириб олаётганингизда шу хонадоннинг электр энергияси учун қарзи йўқлигига ишонч ҳосил қилиб олинг.

Хонадоннинг илгариги соҳиби сизга электр энергияси тўлов китобчасини 3 йиллик тўланган қоғозлари (квитанцияси) билан биргаликда топшириши лозим. Сиз эса барча шу қоғозлар билан биргаликда компьютеримиздаги маълумотлар билан солиштириб олиш учун бизга мурожаат қилишни

УНУТМАНГ!

Манзилимиз: Тошкент шаҳар, Абдулла Тўқай кўчаси, 101. Трамвайлар—1,2,3,5,13,28; троллейбуслар — 10,20; автобуслар—25,58,60,67. «Дизельная бекати», В.Митрофанов номидаги сув спорти саройининг рўпараси.

Бу ишда совуққонлик қилманг, акс ҳолда сотиб олган хонадонингизнинг барча қарзларини Сиз тўлашингизга мажбур бўлиб қоласиз.

Тошкент фармацевтика институти томонидан 1992 йилда Ирода Гаиповна Арипова номига берилган ШВ — 621338 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Миробод туманидаги «Муборак» ЧПФК **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**
Эътирозлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитаси республика хотин-қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари Д.Кобуловага отаси **Насим НОРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни жамоаси концерн Вақтли матбуот ва Реклама марказининг масъул ходими Талъат Юсуповга рафиқаси **Мастура ЮСУПОВАнинг** фожиали вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Уй-рўзғор» моллари фирмаси жамоаси кекса савдо ходими **Абдуқодир Хидирович ЁКУБОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

21 июлдан 27 июлгача кўриб, дам олинг

ДУШАНБА, 21

I

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!
Профилактика муносабати билан 21 июль душанба куни ЎзТВ-I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ-III канали орқали намойиш этилади.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ғаройиб саёҳат», «Ҳурматталаб алвасти». Мультфильмлар.
18.30 «Қуёши кулган боғ».
18.50 «Қизилқумцемент» ҳақида қисса». Телеочерк.
19.05 Мавлуда Ойнақулова куйлайди.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Умрбоқий тароналар».
21.35 Тўфон Миннуллин. «Алла». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.10 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Виждон». Телесериал. 13-серия.
23.55 Эълонлар.
24.00 «Ахборот».
00.25—00.30 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.35 «Сув ости дунёси».
19.20 «Спорт қитъаси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.00 Кундалик.
22.05 «Спорт қитъаси».
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.55—00.05 Кундалик.

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Куйла, дуторим». Фильм-концерт.
8.55 «Бир ўлка-ки...»
9.20 «Пардали гап».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Тўлқин. «Қайнар ҳумча». Йўлдош Охунбобоев номидаги республика Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
11.00 «Юртим жамоли». Публицистик кўрсатув.
11.25 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
12.00 Болалар учун фильм. «Қизалоқ, фильмда ўйнашни хоҳлайсанми?»
13.20 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 5-қисм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.20 — 20.30

*

20.30 «Кругозор». Тележурнал.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.05 «Тошкент фавворалари». Манзарали фильм.
22.15 «Уч қалб эгаси». Бадиий фильм, 5-серия.
23.05 — 23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульткарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.35 «Дидар».
20.05 «Жаҳон»
20.25 «Сўз — сизга».
20.40 «Авторейд».
20.50 «Фариштам».
21.15 «Ракурс».
21.45 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
23.00 «Спорт-тайм».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

***

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Умрбоқий тароналар».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Беллашув».
9.15 «Виждон». Телесериал. 13-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Нуроний». Тележурнал.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97» Адабиёт.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Болалар учун «Оромгоҳлар қўйнида».
11.55 «Сиз сўраган эдингиз?» Телетомошабинлар мактубларига шарҳ.
12.25 Тўфон Миннуллин. «Алла». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05—15.25 «Ёз ҳикоялари». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Жонсарак». Мультфильм.
18.20 «Табиат алифбоси».
18.35 Эстрада концерти.
19.00 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Шеър ва шуур». Адабий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари». «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 «Катта ашула». 1-кўрсатув.
22.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» (Фарғона) — «Навбаҳор» (Наманган). Ёзиб олинган.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Япония ҳақида ҳикоялар».
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Олтин кент».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.05 Кинонигоҳ.
22.50 Кундалик...
22.55 «Акс»
23.15 «Спорт қитъаси»
23.45 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
24.00—00.10 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.30

*

20.30 «Сумалак» болалар фольклор ансамблнинг концерти.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Товус малика». Бадиий фильм (Хитой).
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.
20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.30 «Уйингоҳ».
20.45 «Очиқ дарс».
21.15 «Америкага назар».
21.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.10 Эълонлар.
22.15 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
23.05 «Почта бугун ва эртага».
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 23

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

***

8.25 «Катта ашула» 1-кўрсатув.
9.05 «Япония ҳақида ҳикоялар».
9.20 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Усуллар парвози».
9.45 «Кетмас давлат берсин». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ислоҳот ва масъулият».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97». Математика.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 «Камолот сари». Информатика электрон ҳисоблаш техникаси коллежи фаолиятидан.
11.50 «Бир том остида». Мультфильм.
12.05 «Истак бору имкониятчи?»
12.20 Ҳ. Ҳ. Ниёзий. «Тошкентга саёҳат». Фарғона вилоят театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05—15.20 «Шайтонвачча». Фильм-эртак.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кучукча ва эски шиппак». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»
18.25 «Чемпион сафардан қайтди». Дилшод Мухторов.
18.45 Фольклор-этнографик ансамбларининг «Зилол» телефестивали.
19.05 Сиёсий партиялар ва ҳаракатлар: «Маслак ва мақсад».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур ёлқинлари».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Салима Хўжаева.
21.40 «Қонун ва биз». Ҳуқуқий-оммабоп кўрсатув.
22.15 Бухоро—2500. «Бухорои Шариф».
22.40 «Виждон». Телесериал. 14-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тошкент. Эски шаҳар».
00.05—00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.35 «Мусиқий шарҳ».
18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.15 «Спорт қитъаси».
23.30—00.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.10 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.15 — 20.30

*

20.30 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.35

*

21.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.30 Эълонлар.
22.35 «Учрашув». Қисқа метражли бадиий фильм.
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Бизнен мирас».
20.00 «Спорт-лото».
20.10 «Автосалтанат».
20.20 «Ташрифлар ва таклифлар».
20.50 «Дунё ва болалар».
21.15 «Бу ажиб дунё».
21.35 «Нафосат гулшани».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
23.00 — 23.10 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Салима Хўжаева.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Виждон». Телесериал. 14-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Зебо, Зиёда ўйнар».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97». Физика.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 «Қизиқарли учрашувлар». Анвар Обиджон.
12.00 «Талаб ва таклиф».
12.20 «Тирранча». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.55 «Мерос». Замахшарий. Бадиий-публицистик кўрсатув.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.25 «Оламни асранг».
18.50 «Шарқ тароналари».
19.05 «Ранглар жилоси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Парламент соати».
21.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқ байрами.
21.50 «Диёнат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
22.10 «Вазият». Публицистик кўрсатув.
22.25 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар.
22.55 «Ватанни севмоқ иймондандур...»
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Олам ва одам».
00.15 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультипанорама».
9.20 «Синфдош».
9.45 «Мусиқа салтанати».
10.10 «Жараён».
10.20 «Даллас». Телесериал.
11.10 «Тақвим».
11.25—13.00 «Видео-О».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Даракчи.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Кўзмунчоқ».
18.35 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Сир».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Мутойиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иймон».
21.25 Мумтоз наволар. «Муножот».
21.50 Эълонлар.
22.00 «Кино жавонидан».
23.30 — 23.40 Даракчи.

III

17.10 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.15 — 20.30

*

20.30 «Туғилган кун», «Сахий эртак». Мультфильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Пеликан» ўлими». Бадиий фильм.
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «02 тўлқинида».
20.10 Эълонлар.
20.15 «Эльдорадо». Телесериал.
20.45 «Каталог».
20.55 «Голливуднинг ажабтовур ўйинлари». Сериал.
21.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.55 «Компьютер-ревю».
22.10 «Интерспорт».
22.20 «Эллада».
22.50 «Айчурек».
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқ байрами.
8.50 «Юзма-юз».
9.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Нишона».
9.20 ЎзТВ хазинасидан. Тавфиқ ал-Ҳаким. «Изҳор» Теленовелла.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ботма, қуёш». Публицистик кўрсатув.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97». Кимё.
11.05 «Ассалом, япон тили!».
11.45 «Уч бақалоқ». Бадиий фильм.
13.10 «Санъат усталарининг концерти».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 Ўсмирлар учун. «Оқ йўл!».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фарзанд — умид юлдузи».
18.35 «Ғазалхон ёшлигим».
19.00 «Қалб гавҳари». Адабий-маърифий кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ой элнинг олтини».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.25 Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов номидаги Республика ёш хонандалари I кўрик-танлови ғолибларининг концерти.
22.00 Хива—2500. «Меҳр макони».
22.20 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига. «Юртим мўъжизалари». I-кўрсатув.
22.40 «Виждон». Телесериал. 15-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Муҳаббат ва эрк». Киноконцерт.
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Кўзмунчоқ».
9.15 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Бир жуфт қўшиқ».
9.40 «Билиб қўйган яхши».
9.50 «Сир».
10.05 «Дубляж».
10.20 «Мутойиба».
10.35 «Иймон».
11.00 Мумтоз наволар. «Муножот».
11.20—13.00 «Кино жавонидан».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Даракчи.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.35 «XXI аср авлодлари».
18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
19.05 «Пойтахтдан узоқроқда».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.05 «Эгиз қўшиқлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ривоят».
21.10 «Хуш келибсиз».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.15 «7 дан 70 гача».
23.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.25 — 00.35 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 21.30

*

21.30 «Мусиқа ҳамма учун».

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
23.05 — 23.25 «Ахборот» (рус тилида)

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
18.45 «Мульткарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
19.50 «Бу бўстон аро».
20.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Эльдорадо». Телесериал.
21.25 «Йўлингиз бехатар бўлсин».
21.50 «Латофат».
22.20 «Палитра».
22.35 «Шаҳрим — фахрим».
23.00 «Жума куни, ишдан сўнг».
23.30 Араб эстрадаси.
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов номидаги Республика ёш хонандалари I кўрик-танлови ғолибларининг концерти.
9.15 «Виждон». Телесериал. 15-серия.
10.00 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
10.40 «Ҳаёт сабоқлари». Маърифий кўрсатув.
11.15 «Келин». Бадиий фильм.
12.30 «Мулкдор». Бўзлик Набижон Асқаровнинг ғаройиб ишлари ҳаёти ҳақида телеочерк.
12.55 «Маънавият». Тележурнал.
13.55—15.40 ЎзТВ хазинасидан. «Гул ва Наврўз». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Сеними, шошмай тур!». Мультфильм.
18.10 «Шу Ватанга бордир менинг керагим...»
18.35 «Йигит омон бўлса».
18.55 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти янгиликлари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистоннинг янги тарихи.
21.30 «Азиз сиймолар». Ўзбекистон халқ артисти Воҳид Қодиров.
22.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

23.05 «Жаҳон киноси юлдузлари».
23.25 Туркон Шарой. «Маҳбус» фильмида.

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...».
9.15 «XXI аср авлодлари».
9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
9.45 «Пойтахтдан узоқроқда».
10.05 «Эгиз қўшиқлар».
10.25 «Ривоят».
10.35 «Хуш келибсиз».
10.55 «Кинонигоҳ».
12.25—12.45 «7 дан 70 гача».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Эълонлар.
18.20 «Боланинг тили».
18.35 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Қонун ҳимоясида».
19.00 «Дилором наволар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ханда дўкони».
21.20 «Глобус». Телеальманах.
21.40 «Даллас». Телесериал.
22.30 «Интер-футбол».
22.45 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 «Видео-О». Саргузаштлар экрани.
00.25 — 00.35 «Даракчи».

III

18.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.05 — 20.30

*

20.30 Эълонлар.
20.35 «Ҳурматли одам». Детектив сериали (Италия) 1—2-сериялар.
22.25 Цирк дастури.
23.15 — 23.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Зарафшон».

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Шанба эртаги».
10.25 «Рақслар қанотида».
10.55 «Граф Монте-Кристо». Бадиий фильм.
13.35 «Изучаем корейский язык».
13.55 — 14.50 «Ишингиз бароридан келсин».

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мулькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Шанба оқшомида».
20.05 «Аёл».
20.25 «Спектаклдан сўнг».
20.55 «Биргаликда куйлайлик».
21.10 Эълонлар.
21.15 «Самодаги олмослар». Телесериал. (АҚШ).
21.55 «Тақдирлар».
22.20 «Ассалом, Франция!»
22.55 «Бу ажиб дунё»,.
23.10 «Хит-коллекция».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Қувноқ стартлар».
11.40 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.20 «Мусобақалар, секундлар, очколар».
12.35 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
13.40 «Ўғри ҳам одам». Бадиий фильм.
14.45 «Қишлоқ ҳаёти». Тележурнал.
15.05 — 16.05 «Болалигим-пошшолигим».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Дунё — болалар нигоҳида». Халқаро кўрик-танлов.
18.40 «Куйла, ёшлигим».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ҳаёт чашмалари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш концерти.
21.35 «Футбол майдонларида».
22.00 «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
24.00 Эълонлар.
00.05 «Ҳафтанома».
00.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Иқтисодий ислоҳот уфқлари».
01.05 — 01.10 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили...»
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Қонун ҳимоясида».
9.40 «Дилором наволар».
10.00 «Бизнес-академия».
10.20 «Дармон».
10.35 «Ханда дўкони».
10.55 «Глобус». Телеальманах.
11.15 «Даллас». Телесериал.
12.05 «Интер-футбол».
12.20 — 13.55 Видео-«О».

*

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Эълонлар.
18.20 «Мультипанорама».
18.40 «Турфа олам».
19.00 «Туҳфа».
19.10 «Келгуси ҳафтада».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бу мунис лаҳзалар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Жараён».
21.15 «Даллас». Телесериал.
22.05 «Миллионлар ўйини».
22.35 «Тақвим, оҳанглар, эълонлар».
22.50 Видео-«О».
00.40 — 00.50 Даракчи.

III

17.25 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.30 — 20.50

*

20.50 Эълонлар.
20.55 «Ҳурматли одам». Детектив сериали (Италия). 3—4-сериялар.
22.40 — 23.05 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Тонгингиз хайрли бўлсин!»
9.30 «Парле ву франсэ?».
10.00 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.30 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида)
11.40 «Киносалон». «Ғайритабиий ўйин». Бадиий фильм.
14.00 «Подиум».
14.20 «Жағлар». Бадиий фильм.
16.00 «Шу куннинг мавзуси».
16.10 «Сенинг вақтинг».
16.30 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига: «Ўзбекистон — бешинчи довон». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Менинг кўчам».
19.20 «Мусиқий Олимп».
19.40 «Телеташриф».
20.00 «Иштирок этувчилар».
20.30 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
21.10 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Киносалон». «Бразилия». Бадиий фильм.
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!»

Тошкент оқшоми
Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар – 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 133-08-74, 136-57-65. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0438. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт-матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ 5.818 нусхада босилади. 1 2 3 4 5 6.